

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Nr. 3834/03.06.2026

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind acordarea unui sprijin financiar anual destinat copiilor cu dizabilități (b290/11.05.2026)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative privind acordarea unui sprijin financiar anual destinat copiilor cu dizabilități (b290/11.05.2026)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 3.06.2026, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele **observații**:

- cuantumul indemnizației trebuie stabilit doar în urma unor analize care să evidențieze nivelul adecvat de compensare a așa numitului cost suplimentar al dizabilității, la nivel național, în gospodăriile în care există persoane cu dizabilități;
- dizabilitatea implică cel mai adesea cheltuieli suplimentare specifice, care trebuie acoperite pentru ca persoana să poată trăi decent în societatea din care face parte. Banca Mondială a realizat în anul 2021 o analiză diagnostică a

situației persoanelor cu dizabilități și a evidențiat faptul că „*Persoanele cu limitări severe își pot plăti cheltuielile curente absolut necesare doar cu mare dificultate față de persoanele fără limitări. O treime dintre persoanele cu limitări severe își poate plăti cheltuielile curente absolut necesare doar cu mare dificultate, în timp ce procentul este de aproape 3 ori mai scăzut pentru persoanele fără limitări. În rândul celor mai săraci 20% din populație, 46% dintre cei cu limitări severe își pot plăti cheltuielile curente absolut necesare doar cu mare dificultate, în timp ce procentul este de doar 27% în rândul celor fără limitări. România ocupă cea de-a patra poziție de la sfârșitul clasamentului țărilor Uniunii Europene în ceea ce privește acest indicator*”. Prin urmare, problema „costului suplimentar al dizabilității” este una foarte serioasă în politicile sociale și a fost dezbătută și în România, în momentul realizării Strategiei Naționale ”O Românie echitabilă (2022-2027)”. În practica internațională, măsurile de compensare a acestui „extra-cost” (sau cost suplimentar al dizabilității) se iau doar după măsurători precise realizate în rândul gospodăriilor în care există persoane cu dizabilități. Există două metode standardizate pentru măsurare, în vederea stabilirii ulterioare a unor compensații corespunzătoare:

- *metoda „Bugetului Standard (costuri directe)”* - aceasta construiește un coș de bunuri și servicii necesare unei persoane cu dizabilitate pentru a atinge un nivel de viață considerat acceptabil: asistență personală, transport adaptat, echipamente, îngrijire, locuire adaptată, energie/încălzire, comunicare, timp suplimentar etc. Metoda măsoară costul normativ necesar, nu doar ce își permite efectiv persoana să cheltuiască. Avantajul acestei metode este că este mai apropiată de logica unei compensații reale, pentru că răspunde la întrebarea „*cât ar trebui să primească persoana pentru a putea trăi decent, comparativ cu o persoană fără dizabilitate?*”.
- *metoda „Standardului de Viață”* (econometrică) (en.Standard of Living) - aceasta compară gospodăria cu venituri și caracteristici similare, dar cu și fără membri cu dizabilități. Dacă gospodăria cu dizabilitate are un standard de viață mai scăzut la același venit, diferența este interpretată ca extra-cost al dizabilității. Metoda măsoară venitul suplimentar necesar pentru ca persoana sau persoanele cu dizabilități din aceste gospodării să atingă același nivel de trai ca cele din gospodăriile fără persoane cu dizabilități. Avantajul acestei metode este că folosește anchete de gospodărie existente și permite estimări naționale periodice.

- *metoda bunurilor și serviciilor* (en. Goods and Services) a fost folosită până în prezent în 31 de țări și a evidențiat creșteri între 4% și 73% a costului vieții, la gospodăriile cu persoane cu dizabilități, față de cele fără persoane cu dizabilități. Cea mai recentă analiză a pachetului de bunuri și servicii, în familiile copiilor cu dizabilități, a fost realizată în Georgia. Acest studiu poate reprezenta un model de analiză folositor în contextul prezentului proiect legislativ;
- în expunerea de motive a propunerii legislative, se menționează faptul că *„soluția utilizează structurile instituționale și bazele de date deja existente și se integrează organic în sistemul actual de măsuri de protecție socială.”* Apreciem că acest argument nu este suficient de robust. Bazele de date existente în România nu conțin încă date despre costul suplimentar al dizabilității, iar măsurile de protecție socială trebuie apreciate din perspectiva impactului și al fezabilității lor. Ele nu se pot încadra ”organic” în politica publică fără o analiza a nevoilor reale și fără o estimare realistă a cuantumului indemnizațiilor. Nimic nu garantează, în prezent, că nivelul necesar de compensare, anuală sau lunară, nu este mai mare de cei 500 lei propuși prin proiect. Doar astfel, prin utilizarea unor metode corecte de măsurare a nevoilor, se va putea produce o schimbare măsurabilă în puterea de cumpărare (dacă folosim metoda pachetului de bunuri și servicii), respectiv în standardul de viață al persoanelor cu dizabilități (dacă folosim ca metodă de evaluare acest ultim concept);
- menționăm, totodată, că Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități avea responsabilitatea demarării studiilor legate de costul suplimentar al dizabilității, conform Strategiei Naționale „O Românie echitabilă (2022-2027)” – Obiectivul specific 4.2 al Planului național de implementare.
- suma propusă, în cuantum fix de 500 de lei, ca sprijin pentru copiii cu dizabilități, va avea, de la an la an, un impact tot mai redus în raport cu nevoile financiare ale persoanelor vizate. Prin urmare, propunem introducerea unui mecanism de actualizare periodică a acestei sume, corelat fie cu Indicatorul Social de Referință (ISR), fie cu rata inflației;
- măsurile propuse ar putea fi implementate prin intermediul unor modificări asupra Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare.

Președinte,

Sterică FUDULEA